

Sygn. akt: II AKa 311/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 września 2016 roku

Sąd Apelacyjny w Katowicach II Wydział Karny w składzie :

Przewodniczący :	SSA Alicja Bochenek
	SSA Wiesław Kosowski (spr.) SSA Piotr Pośpiech
Protokolant :	Magdalena Bauer

przy udziale **Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Jastrzębiu Zdroju Krystiana Nogłego**

po rozpoznaniu w dniu 22 września 2016 roku sprawy

J. M. s. S. i S.

ur. (...) w miejscowości T. – B.

oskarżonego z art. 286 § 1 k.k. i art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

na skutek apelacji prokuratora i obrońcy

od wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach

z dnia 4 marca 2016 roku, sygn. akt V K 118/13

1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 3 poprzez obniżenie obowiązku naprawienia szkody na rzecz S. J. do kwoty 20 000 (dwudziestu tysięcy) złotych;
2. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;
3. zasądza od oskarżonego J. M. na rzecz oskarżycieli posiłkowych S. J., R. K., D. P., J. P., H. P. i Ł. D. kwoty po 600 (sześćset) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym;
4. zwalnia oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, obciążając nimi Skarb Państwa.

SSA Piotr Pośpiech SSA Alicja Bochenek SSA Wiesław Kosowski

Sygn. akt II AKa 311/16

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Gliwicach Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku wyrokiem z dnia 4 marca 2016r., w sprawie o sygn. akt V K 118/13, uznał oskarżonego J. M. za winnego tego, że w okresie od około 19 stycznia 2005 roku do 24 października 2006 roku w J., działając jako Przewodniczący Związku Zawodowego (...) przy KWK (...), w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru pozyskania środków finansowych od członków Związku Zawodowego (...) przy KWK (...), po uprzednim wprowadzeniu w błąd dwudziestu dwóch członków tego związku co do rzeczywistego stanu finansów tego związku, a w szczególności o braku możliwości dalszej spłaty przez Związek Zawodowy (...) do (...) kredytów i pożyczek zaciągniętych w przeszłości w tej instytucji finansowej przez wiele osób, które przeznaczyły te pieniądze na prośbę oskarżonego jako przewodniczącego ww Związku na działalność związkową, doprowadził je do niekorzystnego rozporządzenia mieniem poprzez zaciągnięcie przez te osoby zobowiązań finansowych pod postacią umów pożyczek i umów kredytowych w (...) w łącznej wysokości 423 800 zł, stanowiącej mienie znacznej wartości, a które to zobowiązania, jako odpłatne, nakładały na zobowiązanych obowiązek uiszczenia kosztów manipulacyjnych oraz odsetek, przy czym przyznana na ich podstawie łączną kwotę środków pieniężnych, po potrąceniu kosztów manipulacyjnych powstałych w związku z zawarciem tych umów, rozdysponowali w znacznej części lub w całości, zgodnie z wolą oskarżonego, poprzez przekazanie mu kwoty łącznej nie mniejszej niż 191 924,52 zł oraz na spłatę wcześniejszych zobowiązań finansowych zaciągniętych w tej samej instytucji na prośbę oskarżonego jako przewodniczącego ww ZZ (...) w łącznej kwocie nie mniejszej niż 170 438 zł, a w nieznacznej części przeznaczali na spłatę swoich prywatnych zobowiązań i tak:

- doprowadził A. K. (1) do zawarcia przez niego w dniu 24.10.2006r kolejnej umowy pożyczki nr (...) w (...) na kwotę 23.000,00 zł, z której kwotę nie mniejszą niż 10 849,24 zł przekazał oskarżonemu, a pozostałą część, tj kwotę 12 150,76 zł, rozdysponował zgodnie z wolą oskarżonego, na poczet spłaty zobowiązania finansowego, zaciągniętego w tej samej instytucji finansowej w dniu 21 lutego 2006 r na prośbę oskarżonego jako przewodniczącego (...) przy KWK (...),

- doprowadził J. N. do zawarcia przez niego w dniu 01.08.2006r kolejnej umowy pożyczki nr (...) w (...) na kwotę 15.000,00 zł, z której kwotę nie mniejszą niż 5 639,87 zł przekazał oskarżonemu, a pozostałą część, po potrąceniu kosztów manipulacyjnych, przeznaczył na spłatę innych własnych prywatnych zobowiązań,

- doprowadził P. J. do zawarcia przez niego w dniu 21.12.2005r kolejnej umowy pożyczki nr (...) w (...) na kwotę 29.000,00 zł, z której kwotę nie mniejszą niż 242,44 zł przekazał oskarżonemu, kwotę 18 726,22 zł, po potrąceniu kosztów manipulacyjnych rozdysponował zgodnie z wolą oskarżonego ,poprzez spłatę zobowiązań finansowych S. J. w (...), zaciągniętych przez tę osobę na prośbę oskarżonego jako przewodniczącego (...) przy KWK (...) w dniu 2 września 2005 ,a pozostałą część tj. kwotę 5870,34 zł przeznaczył na spłatę innych własnych prywatnych zobowiązań,

- doprowadził L. D. do zawarcia przez niego w dniu 16.06.2006r kolejnej umowy pożyczki nr (...) (...) na kwotę 10.000,00 zł, z której kwotę nie mniejszą niż 2 486,64 zł przekazał oskarżonemu, a kwotę nie mniejszą niż 5 381,25 zł , po potrąceniu kosztów manipulacyjnych ,rozdysponował zgodnie z wolą oskarżonego, na poczet spłaty własnego zobowiązania finansowego, zaciągniętego w tej samej instytucji finansowej w dniu 22 kwietnia 2005 na prośbę oskarżonego jako Przewodniczącego (...) przy KWK (...),

- doprowadził J. P. do zawarcia przez niego w dniu 27.10.2005r kolejnej umowy kredytowej o nr (...) w (...) na kwotę 15.000,00 zł, z której kwotę nie mniejszą niż 7 421,27 zł przekazał oskarżonemu, a kwotę 6 243,79 zł, po potrąceniu kosztów manipulacyjnych, rozdysponował zgodnie z wolą oskarżonego, na poczet spłaty własnego zobowiązania finansowego, zaciągniętego w tej samej instytucji finansowej w dniu 15 lipca 2004 na prośbę oskarżonego jako Przewodniczącego (...) przy KWK (...),

- doprowadził I. K. do zawarcia przez niego w dniu 28.02.2006r kolejnej umowy kredytowej o nr (...) w (...) na kwotę 20.000,00 zł, z której kwotę nie mniejszą niż 6507,34 zł przekazał oskarżonemu,

a kwotę 12 492.66 zł, po potrąceniu kosztów manipulacyjnych ,rozdysponował zgodnie z wolą oskarżonego, na poczet spłaty własnego zobowiązania finansowego, zaciągniętego w tej samej instytucji finansowej w dniu 23 listopada 2004 na prośbę oskarżonego jako Przewodniczącego (...) przy KWK (...),

- doprowadził H. P. do zawarcia przez niego w dniu 30.09.2005r kolejnej umowy kredytowej o nr (...) w (...) na jego nazwisko na kwotę 15.000,00 zł, z której kwotę nie mniejszą niż 4 673,47 zł przekazał oskarżonemu a pozostałą część , po potrąceniu kosztów manipulacyjnych przeznaczył na spłatę innych własnych prywatnych zobowiązań, a także jeszcze jednej umowy pożyczki o nr (...) w dniu 26.09.2006r na kwotę 20.000,00 zł, z której kwotę nie mniejszą niż 10 325,23 zł, przekazał oskarżonemu, a kwotę 8 624,86 zł , po potrąceniu kosztów manipulacyjnych ,rozdysponował zgodnie z wolą oskarżonego ,poprzez spłatę własnego zobowiązania finansowego , zaciągniętego w tej samej instytucji finansowej w dniu 16 marca 2006 na prośbę oskarżonego jako Przewodniczącego (...) przy KWK (...),

- doprowadził E. C. do zawarcia przez niego w dniu 19.01.2005r umowy kredytowej o nr (...) w (...) na kwotę 8.000,00 zł,
z której, po potrąceniu kosztów manipulacyjnych kwotę 7 280 zł przekazał oskarżonemu,

- doprowadził R. K. do zawarcie przez niego w dniu 29.12.2005r kolejnej umowy kredytowej o nr (...) w (...) na kwotę 15.000,00 zł,
z której kwotę nie mniejszą niż 7 566,23 zł przekazał oskarżonemu, a kwotę 6 470,91 zł rozdysponował zgodnie z wolą oskarżonego ,na poczet spłaty własnego zobowiązania finansowego , zaciągniętego w tej samej instytucji finansowej w dniu
29 września 2004 na prośbę oskarżonego jako Przewodniczącego (...)przy KWK (...),

- doprowadził M. M. do zawarcia przez niego w dniu 13.01.2006r umowy kredytowej o nr (...) w (...) na kwotę 10.000,00 zł,
z której kwotę nie mniejszą niż 6 639,67 zł przekazał oskarżonemu, a pozostałą część, po potrąceniu kosztów manipulacyjnych przeznaczył na spłatę własnych prywatnych zobowiązań,

- doprowadził D. P. do zawarcia przez niego w dniu 09.02.2006r kolejnej umowy kredytowej o nr (...) w (...) na kwotę 10.000,00 zł,
z której kwotę nie mniejszą niż 5 732,68 zł przekazał oskarżonemu, a pozostałą część , po potrąceniu kosztów manipulacyjnych , tj kwotę 3 767,32 zł rozdysponował zgodnie z wolą oskarżonego, na poczet spłaty własnego zobowiązania finansowego, zaciągniętego w tej samej instytucji finansowej w dniu 1 września 2004 na prośbę oskarżonego jako Przewodniczącego (...) przy KWK (...),

- doprowadził W. L. do zawarcia przez niego w dniu 24.10.2005r kolejnej umowy kredytowej o nr (...) w (...) na kwotę 10.000,00 zł,
z której kwotę nie mniejszą niż 4 067,19 zł przekazał oskarżonemu, a pozostałą część , po potrąceniu kosztów manipulacyjnych , tj kwotę 4 608,48 zł rozdysponował zgodnie z wolą oskarżonego , na poczet spłaty własnego zobowiązania finansowego, zaciągniętego w tej samej instytucji finansowej w dniu 23 maja 2005 na prośbę oskarżonego jako Przewodniczącego (...) przy KWK (...), a nadto pozostała kwotę 474,33 zł przeznaczył na spłatę własnych prywatnych zobowiązań,

- doprowadził S. J. zawarcia w dniu 18.10.2006r kolejnej umowy pożyczki o nr (...) w (...) na kwotę 20.000,00 zł, z której kwotę nie mniejszą niż 9 292,46 zł przekazał oskarżonemu, a pozostałą część , po potrąceniu kosztów manipulacyjnych , tj kwotę 9 707,54 zł rozdysponował zgodnie
z wolą oskarżonego , na poczet spłaty własnego zobowiązania finansowego, zaciągniętego w tej samej instytucji finansowej w dniu 14 lipca 2006 na prośbę oskarżonego jako Przewodniczącego (...) przy KWK (...),

-doprowadził G. S. do zawarcia w dniu 20.09.2006r umowy pożyczki o nr (...) w (...) na kwotę 10.000,00 zł, z której , po potrąceniu kosztów manipulacyjnych kwotę 9500 zł przekazał oskarżonemu,

- doprowadził J. K. do zawarcia w dniu 16.09.2005r kolejnej umowy kredytowej o nr (...) w (...) na kwotę 15.000,00 zł , z której kwotę nie mniejszą niż 4 732,36 zł przekazał oskarżonemu, a pozostałą część , po potrąceniu kosztów manipulacyjnych , tj kwotę 9067,64 zł rozdysonował zgodnie z wolą oskarżonego ,na poczet spłaty własnego zobowiązania finansowego , zaciągniętego w tej samej instytucji finansowej w dniu 25 maja 2005 r na prośbę oskarżonego jako przewodniczącego (...) przy KWK (...) i kolejnej umowy pożyczki o nr (...) zawartej w dniu 13.09.2006r na kwotę 20.000,00 zł, z której kwotę nie mniejszą niż 10 347,25 zł przekazał oskarżonemu, a pozostałą część, po potrąceniu kosztów manipulacyjnych , tj kwotę 8 652,75 zł rozdysonował zgodnie z wolą oskarżonego ,na poczet spłaty własnego zobowiązania finansowego, zaciągniętego w tej samej instytucji finansowej w dniu 22 lutego 2006 na prośbę oskarżonego jako Przewodniczącego (...) przy KWK (...),

- doprowadził A. B. do zawarcia w dniu 29.06.2006r kolejnej umowy pożyczki o nr (...) w (...) na kwotę 20.000,00 zł , z której kwotę nie mniejszą niż 6 765,78 zł przekazał oskarżonemu, a pozostałą część, po potrąceniu kosztów manipulacyjnych , tj kwotę 12 234,22 zł rozdysonował zgodnie z wolą oskarżonego ,poprzez spłatę własnego zobowiązania finansowego, zaciągniętego w tej samej instytucji finansowej w dniu 26 października 2005 na prośbę oskarżonego, jako przewodniczącego (...) przy KWK (...) i kolejnej umowy pożyczki o nr (...) z dnia 04.10.2006r na kwotę 10.000,00 zł, z której , po potrąceniu kosztów manipulacyjnych , kwotę 9 500 zł przekazał oskarżonemu,

- doprowadził K. K. do zawarcia w dniu 30.08.2005r kolejnej umowy kredytowej o nr (...) w (...) na kwotę 20.000,00 zł, z której kwotę nie mniejszą niż 8 770,84 zł przekazał oskarżonemu, a pozostałą część, po potrąceniu kosztów manipulacyjnych , tj kwotę 9 586 zł rozdysonował zgodnie z wolą oskarżonego ,poprzez spłatę własnego zobowiązania finansowego, zaciągniętego w tej samej instytucji finansowej w dniu 4 czerwca 2004 na prośbę oskarżonego jako Przewodniczącego (...) przy KWK (...),

- doprowadził A. K. (2) do zawarcia w dniu 22.03.2006r kolejnej umowy pożyczki o nr (...) (...) na kwotę 20.000,00 zł, z której kwotę nie mniejszą niż 5 739,25 zł przekazał oskarżonemu, pozostałą część, po potrąceniu kosztów manipulacyjnych , tj kwotę 13 260,76 zł rozdysonował zgodnie z wolą oskarżonego ,poprzez spłatę własnego zobowiązania finansowego, zaciągniętego w tej samej instytucji finansowej w dniu 18 marca 2005 na prośbę oskarżonego jako przewodniczącego (...) przy KWK (...), a pozostałą część kwoty tj 100 zł przeznaczył na własne potrzeby tj, na wykupienie dwóch udziałów ww instytucji finansowej,

- doprowadził E. K. do zawarcia w dniu 22.09.2005r kolejnej umowy kredytowej o nr (...) w (...) na kwotę 9.800,00 zł, z której kwotę nie mniejszą niż 7 445,62 zł przekazał oskarżonemu, a pozostałą część, po potrąceniu kosztów manipulacyjnych , tj kwotę 1 570 zł rozdysonował zgodnie z wolą oskarżonego, na poczet spłaty własnego zobowiązania finansowego, zaciągniętego w tej samej instytucji finansowej w dniu 19 listopada 2003 na prośbę oskarżonego jako przewodniczącego (...) przy KWK (...) i kolejnej umowy pożyczki o nr (...) z dnia 28.03.2006r na kwotę 15.000,00 zł, z której kwotę nie mniejszą niż 6 911,59 zł przekazał oskarżonemu, a pozostałą część , po potrąceniu kosztów manipulacyjnych , tj kwotę 7 238,41 zł rozdysonował zgodnie z wolą oskarżonego, na poczet spłaty własnego zobowiązania finansowego, zaciągniętego w tej samej instytucji finansowej w dniu 3 września 2004 na prośbę oskarżonego jako Przewodniczącego (...) przy KWK (...),

- doprowadził Ł. L. do zawarcia w dniu 14.10.2005r kolejnej umowy pożyczki o nr (...) w (...) na jej nazwisko na kwotę 19.000,00 zł, z której kwotę nie mniejszą niż 6 890,45 zł przekazała oskarżonemu, pozostałą część, po potrąceniu kosztów manipulacyjnych , tj kwotę 11 444,55 zł rozdysonowała zgodnie z wolą oskarżonego ,na poczet spłaty własnego zobowiązania finansowego, zaciągniętego w tej samej instytucji finansowej w dniu 26 października 2004 na prośbę oskarżonego jako Przewodniczącego (...) przy KWK (...), a kwotą 106,50 zł spłaciła prywatne zobowiązanie z tytułu pobranej „chwilówki” ww instytucji finansowej,

- doprowadził K. L. do zawarcia w dniu 23.05.2006r kolejnej umowy pożyczki o nr (...) w (...) na kwotę 20.000,00 zł, z której kwotę nie mniejszą niż 10 582 zł przekazał oskarżonemu, a pozostałą część , po potrąceniu kosztów manipulacyjnych , tj kwotę 9 209,88 zł rozdysonował zgodnie z wolą oskarżonego, na poczet spłaty własnego

zobowiązania finansowego, zaciągniętego w tej samej instytucji finansowej w dniu 22 grudnia 2005 na prośbę oskarżonego jako przewodniczącego (...) przy KWK (...) i umowy pożyczki o nr (...) z dnia 18.08.2006r na kwotę 10.000,00 zł, z której, po potrąceniu kosztów manipulacyjnych, kwotę 9 500 zł przekazał oskarżonemu ,

-doprowadził J. D. do zawarcia w dniu 15.02.2006r kolejnej umowy kredytowej o nr (...) w (...) na kwotę 15.000,00 zł, z której kwotę nie mniejszą niż 6 515,65 zł przekazał oskarżonemu, a pozostałą część, po potrąceniu kosztów manipulacyjnych, przeznaczył na spłatę innych prywatnych zobowiązań, to jest za winnego popełnienia czynu wyczerpującego znamiona występku z art. 286§1 k.k. w zw. z art.294§1 k.k. w zw. z art.12 k.k. i za to na mocy art. 294§1 k.k. skazał go na karę 2 lat pozbawienia wolności.

Na mocy art. 69 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 30.06.2015r. w zw. z art. 4 § 1 k.k. i 69 § 2 k.k. i art. 70 § 1 pkt 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 30.06.2015r. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności Sąd I instancji warunkowo zawiesi na okres 5 lat tytułem próby.

Na mocy art. 46§1 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 30.06.2015r. w zw. z art. 4 § 1 k.k. orzekł wobec J. M. środek karny w postaci obowiązku naprawienia szkody w części poprzez zapłatę na rzecz:

- L. D. kwoty 9110,14 zł,
- J. P. kwoty 11.009,09 zł,
- H. P. kwoty 18.252,66 zł,
- R. K. kwoty 11.461,72 zł,
- S. J. kwoty 20.297,51 zł,
- D. P. kwoty 5000 zł.

Orzeczono również, w oparciu o przepis art. 230§2 k.p.k. o zwrocie L. D. dowodów rzeczowych w postaci magnetofonu kasetowego P., dyktafonu S., a także dwóch kaset magnetycznych i dwóch płyt CR-ROM zabezpieczonych w sprawie, jako zbędnych dla postępowania.

Na podstawie art. 627 k.p.k. Sąd zasądził od J. M. na rzecz oskarżycieli posiłkowych L. D., S. J., R. K., D. P., J. P. i H. P. kwoty po 8.640,00 zł tytułem zwrotu wydatków poniesionych przez każdą z tych osób na ustanowienie pełnomocnika sprawie, a na podstawie art. 624§1 k.p.k. zwolnił oskarżonego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych.

Z wyrokiem tym nie zgodzili się obrońca oskarżonego oraz prokurator.

Obrońca oskarżonego J. M. zaskarżył wyrok w całości na korzyść swojego klienta. W swym środku odwoławczym podniósł zarzuty:

1. obrazy przepisów postępowania, która miała wpływ na treść wyroku, a w szczególności art. 4, art. 5 §2, art. 7, art. 410 i art. 424 k.p.k. przez oparcie orzeczenia o winie wyłącznie na dowodach obciążających oskarżonego, a pominięciu dowodów świadczących na jego korzyść, a także dowolnej ocenie dowodów i nienależytych uzasadnieniu wyroku w tym zakresie,
2. błędów w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, który miał wpływ na jego treść, a wynikających z przyjęcia, że:
 - a) oskarżony podejmując rozmowy z pokrzywdzonymi w przedmiocie zawarcia przez nich umów pożyczek na rzecz związku w latach 2005 i 2006 wprowadzał ich w błąd co do możliwości spłaty pożyczek przez związek, a nadto nie informował ich

o rzeczywistym stanie finansów związku, podczas gdy znacząca większość pokrzywdzonych była członkami Zarządu Komisji Zakładowej Związku bądź Komisji Rewizyjnej i miała zapewniony wgląd w pełny zakres spraw związkowych, a nawet była zobowiązana do ich nadzorowania,

b) oskarżony doprowadził pokrzywdzonych do niekorzystnego rozporządzenia mieniem przez sam fakt zawarcia przez nich umów pożyczek w instytucjach kredytowych w kwotach wskazanych w sentencji wyroku, podczas gdy z ustaleń sprawy wynika, że w wielu przypadkach kwoty uzyskanych kredytów były przeznaczone również na własne potrzeby pokrzywdzonych, a nadto że przedmiotem rozporządzenia nie były całe kwoty pożyczki, a jedynie kwoty pozostałe po spłacie innych zobowiązań pożyczkowych z okresu nie objętego oceną Sądu w niniejszym postępowaniu,

c) oskarżony winien naprawić szkodę pokrzywdzonym w kwotach wynikających z informacji (...) Centrum (...) z dnia 04.11.2011r., według stanu na koniec listopada 2006r., podczas gdy kwoty tamże wskazane są wyższe niż kwoty przekazane pokrzywdzonym w okresie objętym czynem przypisanym oskarżonemu.

Stawiając te zarzuty skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego ewentualnie o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Wyrok został również zaskarżony apelacją prokuratora w części dotyczącej orzeczenia o karze na niekorzyść oskarżonego. Oskarżyciel zarzucił rażąco niewspółmierność kary wymierzonej J. M. polegającą na orzeczeniu kary 2 lat pozbawienia wolności z równoczesnym zawieszeniem jej wykonania na 5 letni okres próby, podczas gdy okoliczności przedmiotowe i podmiotowe, a w szczególności sposób działania oskarżonego, stopień winy i społecznej szkodliwości czynu jednoznacznie przemawiają za wymierzeniem bezwzględnej kary pozbawienia wolności.

Stawiając ten zarzut prokurator wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wymierzenie J. M. kary 2 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje.

Sąd I instancji zgromadził w sprawie pełny materiał dowodowy nie wymagający poszerzenia ani uzupełnienia. Podał go też wnikliwej ocenie zgodnej z dyspozycjami art. 7 k.p.k. Nie sposób zgodzić się z obrońcą, iż doszło do naruszenia reguł zawartych w tym przepisie. Sąd ujawnił w toku rozprawy główniej całokształt okoliczności sprawy, następnie rozważył wszystkie okoliczności przemawiające zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonego, a dowody ocenił zgodnie z zasadami logiki, wskazaniem wiedzy i doświadczenia życiowego, co jasno wynika z uzasadnienia wyroku.

Jak wielokrotnie podkreślano w orzecznictwie przekonanie sądu o wiarygodności jednych dowodów i niewiarygodności innych pozostaje pod ochroną reguły z art.

7 k.p.k., jeżeli jest poprzedzone ujawnieniem w toku rozprawy głównej całokształtu okoliczności sprawy, stanowi wyraz rozważenia wszystkich okoliczności przemawiających zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonego oraz jest zgodne ze wskazaniem wiedzy i doświadczenia życiowego, a nadto zostało wyczerpująco i logicznie uargumentowane w uzasadnieniu wyroku (tak m.in. postanowienie SN z dnia 18 grudnia 2012r., III KK 298/12).

Nie doszło również, jak zarzuca skarżący, do naruszenia art. 410 k.p.k. Istotą tego przepisu jest, że sąd wydając wyrok nie może opierać się na tym, co nie zostało ujawnione na rozprawie, jak również i to, że wyroku nie wolno wydawać jedynie na podstawie części ujawnionego materiału dowodowego. Przy czym, nie stanowi naruszenia komentowanego przepisu dokonanie takiej, czy innej oceny dowodów przeprowadzonych, ujawnionych na rozprawie. Jeżeli więc z uzasadnienia wyroku wynika, że sąd nie dał wiary określonym dowodom, przy czym wskazał powody takiego stanowiska, to nieuwzględnienie okoliczności wynikających z tych dowodów nie stanowi naruszenia tego przepisu.

Jako całkowicie chybiony uznać należy też zarzut obrazy art. 5 §2 k.p.k. Wadliwą jest już sama konstrukcja tegoż zarzutu. Wielokrotnie bowiem wskazywano

w orzecznictwie, iż przepisy art. 5 § 2 k.p.k. i art. 7 k.p.k. mają charakter rozłączny, ponieważ nie dające się usunąć wątpliwości mogą powstać jedynie wówczas, gdy sąd orzekający, po wyczerpaniu wszystkich możliwości dowodowych, oceni materiał dowodowy zgodnie ze standardami wyznaczonymi przez zasadę swobodnej oceny dowodów. (patrz m.in. wyrok s.apel. w Katowicach z 17 marca 2016r., II AKa 51/16). W apelacji nie wskazano, jakie to niedające się usunąć wątpliwości nie zostały poczytane na korzyść jego klienta. Dla oceny natomiast czy został naruszony zakaz in dubio pro reo nie są miarodajne wątpliwości strony procesowej, ale jedynie to, czy sąd orzekający wątpliwości takie powziął i rozstrzygnął je na niekorzyść oskarżonego, albo to, czy w świetle realiów konkretnej sprawy wątpliwości takie powinien był powziąć.

Z taką sytuacją w realiach niniejszej sprawy nie mieliśmy do czynienia.

<p>Odnosząc się natomiast do zarzutu naruszenia przez Sąd meriti prawa procesowego, a to art. 424 k.p.k. należy zauważyć, iż jak niejednokrotnie podkreślano w orzecznictwie, nawet gdy uzasadnienie nie spełnia wymogów przewidzianych art. 424 k.p.k., to uchybienie to nie ma wpływu na treść orzeczenia, które przecież zapadło wcześniej. Względna przyczyna odwoławcza przewidziana w pkt 2 art. 438 k.p.k. przewiduje natomiast uchylenie lub zmianę orzeczenia w przypadku, gdy doszło do obrazy przepisów postępowania, ale tylko w sytuacji, gdy obraza ta mogła mieć wpływ na treść orzeczenia. Co więcej od 1 lipca 2015r. przepis art. 455 a k.p.k. jasno stanowi, iż nie można uchylić wyroku z tego powodu, że jego uzasadnienie nie spełnia wymogów określonych w art. 424 k.p.k.</p>			
---	--	--	--

Abstrahując jednak od powyższej kwestii podkreślić wymaga, iż pisemne motywy wyroku sporządzone przez Sąd I instancji w pełni odpowiadają dyspozycjom zawartym w art. 424 k.p.k. Wyraźnie wskazano w nich, którym dowodom dano wiarę i dlaczego, a którym odmówiono waloru wiarygodności. Przedstawiona argumentacja zasługuje na całkowitą aprobatę. Odnosi się to również do zeznań A. K. (2) i K. W.. Wydając wyrok Sąd miał w polu widzenia treść zeznań tych świadków. Wiedza tych pokrzywdzonych o sytuacji finansowej organizacji związkowej, a mianowicie o tym, że nie może ona pozyskać środków finansowych np. na organizację imprez nie przekłada się na możliwość ekskulpacji oskarżonego. Już bowiem Sąd Apelacyjny uchylając dwukrotnie sprawę do ponownego rozpoznania wyraźnie wskazywał na potrzebę dokładnego ustalenia, czy pokrzywdzeni mieli wiedzę co do możliwości wywiązywania się z obietnicy spłaty za nich zaciągniętych zobowiązań, a nie czy mieli świadomość kłopotów z pozyskaniem środków na organizację poszczególnych imprez przez związek. Są to bowiem dwie zupełnie rozbieżne kwestie.

Obecnie rozpoznając sprawę Sąd I instancji w sposób w pełni prawidłowy, dokonując zgodnej z zasadami określonymi w art. 7 k.p.k., oceny zgromadzonych dowodów ustalił, iż pokrzywdzeni mając świadomość, iż związek nie pozyska środków na poszczególne cele nie mieli świadomości, iż zaciągane przez nich właśnie na te cele pożyczki i kredyty nie będą spłacane z pieniędzy związkowych, o czym zapewniał oskarżony, albowiem sytuacja finansowa organizacji na to nie pozwoli.

Przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. nie musi pociągać za sobą powstania określonej szkody. Niekorzystne rozporządzenie mieniem, ogólnie rzecz ujmując, oznacza przy transakcjach pogorszenie sytuacji majątkowej rozporządzającego i jest szersze od pojęcia szkoda i strata. Jak wielokrotnie wskazywano w orzecznictwie sądów, korzystność czy też niekorzystność owego rozporządzenia należy oceniać tylko z punktu widzenia okoliczności istniejących w czasie rozporządzania mieniem, a nie tych, które następują później (por. wyrok SN z dnia 30 sierpnia 2000 r., sygn. V K KKN 267/00, publ.

OSNKW 2000, z. 9-10, poz. 85; postanowienie SN z dnia 27 czerwca 2001 r., sygn. V KNN 96/99, publ. LEX nr 51672).

Z materiału dowodowego jasno wynika, iż pokrzywdzeni wiedząc o tym, iż związek ze względu na swą sytuację finansową, nie będzie za nich regulował rat zaciągniętych zobowiązań, tych zobowiązań by nie zaciągali.

Ustalenia Sądu I instancji w tym zakresie uznać należy za w pełni prawidłowe, a zarzut postawiony przez obronę stanowi tylko i wyłącznie niczym nie popartą polemikę z nimi.

Podobnie nie sposób zgodzić się z obrońcą, jakoby doszło do błędu w ustaleniach faktycznych poprzez przyjęcie, że oskarżony doprowadził pokrzywdzonych do niekorzystnego rozporządzenia mieniem przez sam fakt zawarcia przez nich umów pożyczek w instytucjach kredytowych w kwotach wskazanych w sentencji wyroku, podczas gdy z ustaleń sprawy wynika, że w wielu przypadkach kwoty uzyskanych kredytów były przeznaczane również na własne potrzeby pokrzywdzonych, a nadto że przedmiotem rozporządzenia nie były

całe kwoty pożyczki, a jedynie kwoty pozostałe po spłacie innych zobowiązań pożyczkowych z okresu nie objętego oceną Sądu w niniejszym postępowaniu.

Abstrahując od dokonanych przez Sąd meriti ustaleń to już z treści samego wyroku wynika, jakie kwoty zostały przyjęte, jako kwoty niekorzystnego rozporządzenia mieniem. Jeśli, jakaś część zaciągniętej pożyczki, czy kredytu była pobierana przez pokrzywdzonego na własne potrzeby, to nie było to zaliczane na poczet kwoty przyjętej, jako kwota niekorzystnego rozporządzenia mieniem. Przykładem może być P. J., który z pożyczki w wysokości 29 000 zł, kwotę 5870, 34 zł przeznaczył na spłatę własnych – prywatnych zobowiązań.

Nie można natomiast zgodzić się z wywodami obrony, iż przypisać oskarżanemu można tylko sumy, które zostały mu przez pokrzywdzonych fizycznie przekazane. Z materiału dowodowego jasno bowiem wynika, że w większości przypadków z zaciąganych kredytów i pożyczek pokrzywdzeni, na wyraźne życzenie J. M., spłacali wcześniej zaciągane w (...) zobowiązania, które również były przeznaczone „na potrzeby związku”.

Tak więc to oskarżony „dysponował” także tymi kwotami wskazując co pokrzywdzeni mają z nimi zrobić.

Tylko w jednym, niewielkim aspekcie należało zgodzić się ze skarżącym. Mianowicie w odniesieniu do S. J. Sąd I instancji w pkt 3 zobowiązał oskarżonego J. M. do naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz tego pokrzywdzonego kwoty 20 297,51 zł. Miało to miejsce w sytuacji, gdy z opisu czynu jasno wynika, że kwota pożyczki, jako została zaciągnięta to 20 000 zł. Naprawienie szkody nie może obejmować więc kwoty wyższej. Dlatego też Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok w pkt 3 poprzez obniżenie obowiązku naprawienia szkody na rzecz S. J. do kwoty 20 000 zł.

Kara, jaka została wymierzona J. M. za przypisany mu czyn, a mianowicie kara 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący lat 5 jest adekwatną do stopnia winy i społecznej szkodliwości czynu i nie nosi w sobie cech rażącej niewspółmierności. Z jednej strony mamy bowiem do czynienia z czynem z znacznym stopniu społecznej

szkodliwości, przy uwzględnieniu chociażby kwot zaciąganych przez pokrzywdzonych pożyczek i kredytów, z drugiej strony trzeba pamiętać, że oskarżony pieniędzy tych nie przeznaczał na własne cele, a na działalność związkową. Oskarżony nie był dotychczas nigdy karany, prowadzi ustabilizowany tryb życia, ciszy się dobra opinią. Zgodzić należy się więc z Sądem meriti, iż wymierzenie w jego przypadku kary izolacyjnej byłoby nadmierną dolegliwością, wykraczającą poza cele prewencyjne i wychowawcze kary.

Dlatego też, mając na względzie powyższe rozważania (poza fragmentem opisanym powyżej co do pkt 3) w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok został utrzymany w mocy.

Sąd Apelacyjny zasądził od J. M. na rzecz oskarżycieli posiłkowych S. J., R. K., D. P., J. P., H. P. i Ł. D. kwoty po 600 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym, a oskarżonego zwolnił o od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, obciążając nimi Skarb Państwa.

SSA Piotr Pośpiech SSA Alicja Bochenek SSA Wiesław Kosowski			